Δεκέμβρης 2008: Η αιώνια εφηβεία της εξέγερσης

της Όλγας Στέφου

Πέρασαν έντεκα χρόνια, περισσότερα από όσα είναι τα δάχτυλά μας και το ότι δεν μπορούμε να ξεχάσουμε, σημαίνει πια πως η εξέγερση της νιότης μας, είναι εξέγερση ιστορική. Κι αυτό από μόνο του, αυτή η ιστορικότητα, δε λέει απολύτως τίποτα σαν λέξη. Ωστόσο, δείχνει πως η τελευταία γενιά που έκανε εξεγέρσεις, η δική μας, άφησε κάπου έναν σπόρο για να παραδοθεί σα σκυτάλη στους σημερινούς 20άρηδες.

Αυτό είναι και τελικά το νόημα. Εμείς εκείνο το βράδυ πόσο να ήμασταν; Δεκαοχτώ χρονώ, να ήμασταν είκοσι; Είκοσι δύο; Δεκαέξι; Παιδιά ήμασταν. Είχαμε και κάτι μπαρμπανεολαίους κινηματικούς παλιούς, αλλά ούτε που μας ένοιαζαν, ούτε που τους ακούγαμε. Τους πήραμε φαλάγγι με την οργή μας και τα τεράστια ερωτηματικά μας: Τι, γιατί, τι θα κάνουμε τώρα; Θα αλλάζαμε τον κόσμο!

Η νύχτα που ξεκίνησαν όλα

Ήταν έξι Δεκεμβρίου πριν 11 χρόνια, γύρω στις 9 το βράδυ ακούσαμε –όσοι ήμασταν στα Εξάρχεια- έναν πυροβολισμό. Έπεσε στη Μεσολογγίου κι ο 15χρονος Αλεξανδρος Γρηγορόπουλος ήταν νεκρός. Η σφαίρα του ειδικού φρουρού Επαμεινώνδα Κορκονέα τον βρήκε στην καρδιά.

Αμέσως η είδηση μεταδόθηκε από το MEGA, μιλούσαν για τραυματισμό, αόριστα, σε ένα επεισόδιο στα Εξάρχεια, αλλά εμείς ξέραμε, γιατί ήμασταν εκεί. Θυμάμαι τον Γ. να κλαίει, 17 χρονών παιδί κι εκείνος τότε και να λέει «σήκωσε το χέρι και έκανε έτσι και τον πέτυχε στην καρδιά». Ήταν φίλος του.

Και μετά ξεκίνησε μια μεγάλη ταραχή. Καθόλου ωραία κατάσταση δεν ήταν εκείνο το βράδυ, σκέτη ταραχή. Κλαίγαμε. Τρέχαμε από

την πλατεία στο Nosotros κι από εκεί στο Στέκι Μεταναστών κι από εκεί στη Χαριλάου Τρικούπη, στα γραφεία του ΝΑΡ, πάνω κάτω, τρέχαμε, στα παγκάκια έκλαιγαν άγνωστοι και γνωστοί, στην πορεία θα γινόμασταν φίλοι, σύμμαχοι, σύντροφοι. Μέσα σε μία ώρα είχαμε μαζευτεί χιλιάδες. Μέσα σε δύο ώρες θα ξεκινούσαμε να μπούμε στη Νομική Σχολή. Ανάμεσα σε ξύλο, δακρυγόνα, κλάματα, αποφασιστικότητα.

Και μπήκαμε. Θα κοιμόμασταν εκεί για σχεδόν 20 μέρες.

Οι μέρες του Αλέξη

Την επομένη, την Κυριακή, βγήκαμε στους δρόμος ανυπολόγιστα πολύς κόσμος. Τόση ομορφιά είχε χρόνια να δει η Αθήνα. «Έχουμε εξέγερση. Χαρείτε το», είχε πει ο Δημήτρης.

Εκείνη την στιγμή δεν μπορούσα να καταλάβω τι ακριβώς θα χαιρόμασταν από τον θάνατο ενός παιδιού. Αλλά πολύ σύντομα θα καταλαβαίναμε στον δρόμο πού ακριβώς κρυβόταν η επικείμενη χαρά. Κατά μία έννοια ήμασταν πιο προετοιμασμένοι από όσο είναι τα παιδιά σήμερα. Είχαμε μόλις κερδίσει το κίνημα του άρθρου16, ήταν σαφές πως μπορούσαμε να κερδίσουμε τα πάντα.

Αυτό που δεν ξέραμε, όμως, ήταν το πιο βασικό: Δεν παλεύαμε για κάτι που συνέβαινε, όχι μόνο για αυτό. Παλεύαμε για όσα θα έφερνε το μέλλον. Ξέρετε, οι νέοι έχουν το μοναδικό χάρισμα να ξέρουν στο παρόν τους τι θα γίνει στο μέλλον.

Κι έτσι, η εξέγερση πήρε άλλον χαρακτήρα. Η κυβέρνηση Καραμανλή ετοίμαζε έτσι κι αλλιώς ένα σχέδιο διάσωσης των τραπεζών κι εργασιακής εξόντωσης των νέων.

Φωνάζαμε «Στις τράπεζες λεφτά, στη νεολαία σφαίρες/ ήρθε η ώρα για τις δικές μας μέρες». Όσο εμείς μέναμε στους δρόμους, η Αθήνα ετοιμαζόταν για Χριστούγεννα και η κυβέρνηση χάρισε στις τράπεζες 24 δις ευρώ. Ξέραμε, θα ακολουθούσε σφαγή. Και κάψαμε το Χριστουγεννιάτικο δέντρο, να ανεβεί καπνός ως πάνω πάνω να το δούνε όλοι: Δεν θα γεννηθεί κανένας Χριστός φέτος, έχουμε νεκρό. Νεκρό παιδί, νεκρό μέλλον.

Την Δευτέρα της 8ης του Δεκέμβρη η εξέγερση είχε γενικευτεί, σαν πυροτέχνημα, ήταν παντού, φαινόταν από παντού. Όλος ο πλανήτης μιλούσε για εμάς. Ήμασταν η νιότη του κόσμου, εκτός από μερικούς, που γεννήθηκαν γέροι.

Το ΚΚΕ αποφάσισε να καταδικάσει την εξέγερση, επιμένοντας ότι στις πραγματικές εξεγέρσεις «δε θα έσπαγε ούτε βιτρίνα».

Κυκλοφόρησε ένα καταπληκτικό σκίτσο στην Αυγή, με τον Λένιν να χτυπάει το κουδούνι των ανακτόρων και να λέει «Τσάρε Νικόλαε, ανοίξτε μας».

Αργότερα, ο Ριζοσπάστης δημοσίευσε ένα από τα χυδαιότερα κείμενα στην ιστορία του. «Το λάθος τηλεφώνημα ενός φονιά», ένα διήγημα που παρουσίαζε τον μπάτσο της λαϊκής τάξης να σκοτώνει ένα πλουσιόπαιδο.

Εν τω μεταξύ, εμάς μας τσάκιζαν στο ξύλο, στα δακρυγόνα, στους ασφαλίτες… Γεμίσαμε ασφαλίτες, παντού. ΓΑΔΑ, νοσοκομεία, κατάληψη Νομικής. Μάτια πρησμένα από τα χημικά, πνευμόνια που φτύνανε πίσσα από τους καπνούς.

Η κατάληψη της Νομικής

Στο αμφιθέατρο της Νομικής ήμασταν εμείς, σε εκείνο του Οικονομικού ήταν εργαζόμενοι και σωματεία, σε εκείνον του Πολιτικού ήταν οι μαθητές. Κάναμε συνελεύσεις, αποφασίζαμε, συζητούσαμε, κατεβαίναμε στο δρόμο, γυρίζαμε πάλι πίσω.

Σπάσαμε το κυλικείο της σχολής και μοιράσαμε φαγητό στους άστεγους. Το βάψαμε με ζωγραφιές δικές μας. Την καθαρίζαμε κάθε μέρα τη σχολή.

Σπάσαμε το στέκι της ΔΑΠ και βρήκαμε μαδέρια, λοστούς, κράνη, ένα μαχαίρι 20 εκατοστά…

Ήταν ένα ζωντανό μελίσσι η κατάληψη. Τότε καταλάβαμε πραγματικά ότι είχαμε εξέγερση. Μας τα γάνωναν ο μεγαλύτεροι «Μοιάζει με το Μάη του ’68, μοιάζει με τούτο, μοιάζει μ’

εκείνο». Δεν έμοιαζε με τίποτα. Μόνο με τα 18 μας, τα 20, τα 15, τα 16 μας χρόνια.

Μια μέρα ήρθε μία μάνα, το παιδί της ήταν φοιτητής από κάποια επαρχία. Ήρθε να μας κατσαδιάσει που κλείνουμε τη σχολή.

Δε θυμάμαι πόση ώρα μιλούσαμε, ούτε τι λέγαμε θυμάμαι. Πάντως, η γυναίκα έφυγε κλαίγοντας κι είπε ότι θα στείλει τον γιο της να είναι μαζί μας.

Και τελικά, τι;

Στα μέτρα των πραγμάτων που πιστεύαμε, ότι θα αλλάζαμε τον κόσμο, ναι, ας πούμε ότι ο Δεκέμβρης δεν πέτυχε. Αλλά στα μέτρα του πραγματικού, ο αληθινός σκοπός κέρδισε.

Ξέρετε, σε κάποιον τοίχο είχε γραφτεί μετά από καιρό: Ο Δεκέμβρης δεν ήταν απάντηση, αλλά ερώτηση. Κι αυτός ήταν ο ρόλος του.

Αυτός είναι ο ρόλος των εξεγέρσεων, δηλαδή. Φυτεύουν ένα σπόρο στις κοιλιές των παιδιών που πρόκειται να γεννηθούν κι όταν έρχεται η ώρα, τα παιδιά γεννάνε τις δικές τους εξεγέρσεις.

Τα χρόνια που ακολούθησαν πιθανότατα δεν θα ήταν τα ίδια, αν δεν είχε προηγηθεί ο Δεκέμβρης. Διατηρήσαμε την κοινωνία σε εγρήγορση, είτε το ήθελε, είτε όχι. Την προπονήσαμε. Εμείς ήμασταν έτοιμοι, ούτως οι άλλως, κι όταν πια έφτασαν τα μνημόνια κι ύστερα οι πλατείες του 2011, ξέραμε και τι να κάνουμε και πώς να αντέξουμε.

Χρειάστηκαν χρόνια για να καταλάβουμε τι μεγάλο δώρο κάναμε στην ιστορία. Οι πιο όμορφες ημέρες τις ζωής μας, οι πιο σπουδαίες.

Τώρα που γίναμε εμείς οι «μεγάλοι» θα περιμένουμε τα επόμενα παιδιά που θα γεννήσουν το σπόρο που φυτέψαμε. Πάντοτε εκεί. Με την ελπίδα να μας αμφισβητούν, γιατί σίγουρα, σιγουρότατα οι νέοι ξέρουν καλύτερα το μέλλον, ήδη από το παρόν τους.